

Dünyada Zootekni bilim ve eğitiminin tarihi

- **Bilim ve eğitimin tanımı:** Birçok tanımı vardır. Ancak en yaygın tanımlar şunlar olabilir (Adem, 2002, Püsküllüoğlu, 2005).
- **Bilim;** evrenin ya da evrendeki olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneysel yöntemlerle ve gerçekçiliğe dayanarak, yasa çıkarmaya çalışan dizgisel bilgi, ya da düzenli ve tutarlı bilgidir. Bilim terimi içine, bilim ve onun ürünü olan teknoloji ve yenilikçilik (inovasyon) kavramları da girmektedir.
- **Eğitim:** Yeni kuşakların toplum yaşamında yer almaları için belli bir konuda bilim yoluyla kazanılan bilgileri ve becerileri onlara kazandırma, yetiştirme ve geliştirme işidir.
- **Adem, M., 2002. Bilim ve eğitimde planlama. Bilimsel Toplantı Serileri: 2. Bilim ve Eğitim TUBA**
- **Püsküllüoğlu, A. 2003. Öztürkçe sözlük. Arkadaş Yayınevi, Ankara.**

İngiltere

- Batı'da diğer bilim ve eğitim alanlarında olduğu gibi zootekni bilim ve eğitiminin gelişimi de değişim, İngiliz Sanayi Devrimi ile başlamış ve dolayısıyla bu ülkede ortaya çıkan Zootekni Bilimi ve Eğitimi, diğer Avrupa ülkeleri üzerinde çok etkili olmuştur.
- Kuzey yarımkürede, 18. ve 19. yüzyılların sonlarında, hayvan ve veterinerlik bilimlerinin temelini oluşturan ilkelerin anlaşılmasında büyük ilerlemeler olmuştur ve özellikle İngiliz çiftçi Robert Bakewell, 18. yüzyılın ikinci yarısında koyun ve sığırlarda arzu edilen üretim özelliklerinin seçimi üzerine yaptığı çalışmalardan dolayı genellikle hayvancılığın babası olarak kabul edilir.

İngiltere

- Hayvan beslemenin kimyasal ve fizyolojik temellerine, Avrupa'daki Lavoisier, Zuntz ve Rubner ve ABD'deki Armsby gibi bilim adamlarının sistematik araştırmaları önemli katkı yaptı.
- İnsanlar da dahil olmak üzere hayvanlarda bulaşıcı hastalıkların mikrobiyolojik nedenleri 1860'larda Pasteur tarafından tespit edildi.

ABD

- ABD'deki Ziraat Fakülteleri, **1862 Marill Kanunu** ya da sonraki kanunlarda tanımlanan imtiyazlara göre 1800'lü yılların sonlarında vakıf üniversiteleri bünyesinde kurulmuşlardır.
- Vakıf gelirleri dışındaki kaynaklarla kamu üniversiteleri bünyesindeki kurulan Ziraat Fakülteleri, genellikle kuruluş tarihlerini bünyesinde buldukları üniversitenin kuruluş yılı olarak kabul ederler
- Ziraat Fakülteleri'nin isimleri yaşam bilimleri, çevre, gıda ve doğal kaynaklar gibi terimleri içine alacak şekilde geliştirilmiştir

ABD

- Zootekni Bölümleri, Amerika Zootekni Derneği'nin kurulmasına kısa bir zaman (1903) kala, devlet üniversitelerinin Ziraat Fakülteleri bünyesinde kurulmuşlar ve 100 yılı geçkin bir zamandan beri de faaliyet göstermektedirler
- Bu bölümler başlangıçta gıda ve lif üreten hayvanlar ile iş hayvanı olarak kullanılan atlar üzerinde eğitim, araştırma ve yayım programları yürütmüşlerdir.
- İlk yüz yılda Zootekni Bölümleri gelişirken, belirli uzmanlık alanlarına sahip öğretim üyeleri biyokimya, genetik, istatistik, gıda bilimi, besleme bilimi ve veterinerlik gibi yeni bölümlerin kurulmasına da öncülük etmişlerdir

ABD

- **Zootekni Bölümleri** ilk ortaya çıktığı zaman ABD nüfusunun %33'ü bitkisel ve hayvansal üretimle uğraşırken (1910 ABD nüfus sayımı), bugün bu oran %1'ine gerilemiştir (2000 ABD nüfus sayımı).
- Buna rağmen, ana-dal olarak Zootekni Bölümü'nde eğitim görmeyi tercih eden öğrencilerin sayısı hızla artmaya devam etmektedir. Örneğin, Oregon Eyalet Üniversitesi'nde, Zootekni Bölümü'nü tercih eden öğrenci sayısı 1997'de 231 iken bu sayı 2007'de 404'e yükselmiştir. Bu büyümenin nedenini, atlara, pet ve egzotik hayvanlara ve veteriner hekimliğe ilgi duyan lisans öğrencilerinin sayısal ve oransal olarak artışına bağlamak mümkündür.
- Lisans eğitimine gelen erkek öğrencilere kıyaslandığında kız öğrencilerin daha büyük bir kısmının Zootekni Bölümü'nü tercih etmektedirler.

ABD

- Zootekni Bölümleri araştırma faaliyetlerine yoğun olarak uygulamalı hayvan beslemeye odaklanarak başlamış, giderek yeni uzmanlık alanları eklenmiş olmasına rağmen, 1960'ların başına kadar uygulama nitelikli araştırmalar güçlü bir şekilde devam etmiştir.
- Bu zamandan itibaren eğitim-araştırma faaliyetleri, buluş ve temel araştırmaya doğru yoğun bir açılım göstermiş ve günümüzde artık yeni buluşlara yönelik araştırmalar daha fazla önem kazanmıştır.

ABD

- Son yıllarda Zootekni Bölümleri'nin faaliyet alanları içine giren konular daha karmaşık ve değişik hale gelmiş ve gıda üretimi için gerçekleştirilen hayvan yetiştiriciliğinde yüksek derecede uzmanlaşma meydana gelmiştir.
- Buna rağmen, at ve pet hayvanı yetiştiriciliği geleneksel aile işletmesi görüntüsünü günümüzde de devam ettirmektedir.

ABD

- Başlangıçta, Tarımsal Eğitim-Yayım Servisi üreticilere birebir ve küçük gruplar halinde eğitim verirken, günümüzde Tarımsal Eğitim-Yayım kolektif olarak daha çok yöneticilere, profesyonel danışmanlara ve veteriner hekimlere eğitim vermeye odaklanmışlardır.
- Bugün oldukça gelişmiş internet ağı sayesinde, çok uzaklardaki bilgi kaynaklarına kolayca ulaşabilmektedir. Bir başka deyişle, Oregon Eyaleti'nde çiftçilikle uğraşan bir kişi sadece Oregon Eyaleti'nde bulunan bir üniversiteye bağımlı kalmamakta, internet sayesinde Oklahoma Eyaleti'nde bulunan başka bir üniversitede üretilen bilgiye de kolayca ulaşabilmektedir.

ABD

- Ziraat fakülteleri ve zootekni bölümleri son derece esnek olmalarına karşın, günümüze kadar yapısal olarak çok az değişim göstermişlerdir.
- Buna rağmen, devlet üniversitelerindeki öğretimin finanse edilmesindeki değişiklikler ve hayvanların gıda ve pet hayvanı olarak dostluk sağlama konusundaki rolleri bakımından toplumdaki bakış açısındaki değişiklikler, gelecekte zootekni bölümlerinde önemli değişikliklerin olacağını güçlü bir habercisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

ABD

- **Görüş:**
- **Zootekni Bölümleri** toplumun geniş bir kitlesi tarafından tercih edilmeye devam edilecek olup, Ziraat Fakülteleri'nin ve üniversitelerin ana birimleri haline gelecek ve bunun akabinde de öğrenciler ve öğretim üyeleri eğitim ve araştırma faaliyetlerini daha geniş ve daha çeşitli alanlarda sürdüreceklendir
- **Zootekni Bölümleri** eğitim ve araştırma faaliyetlerini günümüzde olduğundan çok daha fazla hayvan türü üzerinde sürdürecektir, toplum için gıda olarak tüketilebilen/tüketilemeyen hayvansal ürünlerinin yanında toplumun ihtiyaçlarının karşılanması bakımından hayvanların diğer faydalarının üzerine de odaklanacaklardır.

ABD

- **Zootekni Bölümlerindeki** öğretim üyeleri daha geniş ufuklara sahip olarak çalışma alanlarını çeşitlendirecek, araştırma projeleri daha karmaşık olacak ve sürdürülebilir eğitim-araştırma-üretim üzerine daha fazla odaklanılacaktır.
- Zootekni Bölümleri, bölgeler ve uluslararası bağlamda kaynak ve materyal paylaşımı bakımından daha sıkı ilişkiler içine girecekler ve böylece bölgesel olarak aynı çalışmanın tekrarı daha az görülecektir.
- Yirmi ikinci yüzyıla girerken, Zootekni Bölümleri Ziraat Fakülteleri'nin ve Üniversitelerin en önemli akademik birimleri olmaya devam edecektir.